

หลักวิธีการปฏิบัติงาน และการบริหารจัดการงบประมาณ การแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (สพอ.)
Emergency Medical Institute of Thailand

(มีซีดีประกอบหนังสืออยู่ปกด้านหลัง)

คณะผู้จัดทำหนังสือ

ที่ปรึกษา	<p>นายแพทย์ชาติรี เจริญชีวะกุล นายแพทย์ประจักษ์วิช เล็บนาค นายสุรชัย ศีลาวรรณ</p>	<p>นายกิตติศักดิ์ แสงอรุณ นายประทีพ แก้วจันทร์ นายอุดม กุลกั้ง จำเอกยุทธนา ตาบ้านดู่ นายสุระชัย คนงาม นายสมพล ศิริยานนท์ นางปรีญา สมทรัพย์ นายสาริกา อุทาร์ักษ์ นายจีระพันธ์ ไชยพันธ์ นายแสนชัย ศรีเนน ด.ต.สมคิด นันทสมบุรณ์ นายบรรลพ ฉายถวิล นายธีรภูมิ กลิ่นกุสุม นายณรงค์ชัย ปลื้มชัย นายทรงพล หุ่นสาระ นายสมพร กระจ่ายกิ่ง นายสุวิทย์ ทับลา น.ส.นงนุช โนนศรีชัย น.ส.ธารทิพย์ บุตรวงศ์ น.ส.ยุพดี พึ่งพงษ์ นายวิชัย จำปาน้อย นายสุรศักดิ์ เป้เนงาม นายทวีศักดิ์ ศรีทองกิติกุล นายทรงศักดิ์ ภูมิสายตร นายพิเชษฐ หนองช้าง นายพงษ์พิชฌุ ศรีธรรมานุสาร นายรังสรรค์ คุณากาญจน์ ว่าที่ร้อยโทอรุณพ สุขไพบูลย์</p>	<p>นายก อบต.ภูหลวง จ.นครราชสีมา นายก อบต.ท่าเยี่ยม จ.พิจิตร ปลัดเทศบาลตำบลท่าพระ จ.ขอนแก่น ปลัดเทศบาลตำบลวังเพิ่ม จ.ขอนแก่น เทศบาลตำบลสำราญ จ.ขอนแก่น เทศบาลตำบลสำราญ จ.ขอนแก่น เทศบาลตำบลสาวะถี จ.ขอนแก่น นายกเทศมนตรีตำบลกุดหว้า จ.กาฬสินธุ์ ปลัดเทศบาลตำบลกุดหว้า จ.กาฬสินธุ์ เทศบาลตำบลกุดหว้า จ.กาฬสินธุ์ นายกเทศมนตรีตำบลลำพาน จ.กาฬสินธุ์ เทศบาลตำบลลำพาน จ.กาฬสินธุ์ นายกเทศมนตรีนครรังสิต จ.ปทุมธานี เทศบาลนครรังสิต จ.ปทุมธานี อบต. ท่าเยี่ยม จ.พิจิตร อบต. ภูหลวง จ.นครราชสีมา อบต. ภูหลวง จ.นครราชสีมา สสจ.กาฬสินธุ์ สสจ.กาฬสินธุ์ สสจ.กาฬสินธุ์ สภ.ส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ประธานสมาพันธ์ปลัด อบต. แห่งประเทศไทย สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ</p>
บรรณาธิการ	<p>นายพิเชษฐ หนองช้าง นายสุรศักดิ์ เป้เนงาม จำเอกยุทธนา ตาบ้านดู่</p>		
พิมพ์ครั้งที่ ๑ จัดทำโดย	<p>: กันยายน ๒๕๕๔ จำนวน ๑๕,๐๐๐ เล่ม : สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ๘๘/๔๐ กระทรวงสาธารณสุข ถนนติวานนท์ ตำบลตลาดขวัญ อำเภอเมือง จังหวัดนนทบุรี ๑๑๐๐๐ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๖๕ ๙๗๘๒-๔ โทรสาร ๐ ๒๙๖๕ ๙๗๘๐-๑ www.emit.go.th</p>		
พิมพ์ที่	<p>: ส.พิจิตร การพิมพ์ โทรศัพท์ ๐ ๒๙๑๐ ๒๙๐๐-๒</p>		

คำนำ

การส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีบทบาทในการบริหารจัดการ เพื่อให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินร่วมกัน อันจะทำให้ ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิในการเข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพมาตรฐาน โดยได้รับการช่วยเหลือและรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพ และทันต่อเหตุการณ์ เป็นเจตนารมณ์ของ พ.ร.บ. การแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๑ ประกอบกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ก็มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดระบบการบริการ สาธารณะเพื่อประโยชน์ของประชาชนในท้องถิ่นของตนเอง ตาม พ.ร.บ. กำหนดแผน และขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒

จากการดำเนินงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านมา พบว่ามีปัญหาอุปสรรคหลายประเด็น โดยเฉพาะเรื่องของการบริหารจัดการ งบประมาณ สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ได้จัดเวทีถอดบทเรียนการดำเนินงาน การแพทย์ฉุกเฉินที่ประสบผลสำเร็จและมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง จนได้ขอสรุปที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ จึงได้จัดทำหนังสือหลักวิธีการปฏิบัติงานและการบริหารจัดการงบประมาณการแพทย์ฉุกเฉินใน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยความร่วมมือของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สมาพันธ์ปลัด อบต.แห่งประเทศไทย อบต.ภูหลวง อบต.ท่าเยี่ยม เทศบาลตำบล วังเพิ่ม เทศบาลตำบลสระเกตุ เทศบาลตำบลสำราญ เทศบาลตำบลท่าพระ เทศบาล ตำบลลูกุดหัว เทศบาลตำบลลำพาน เทศบาลนครรังสิต สำนักงานส่งเสริมการปกครอง ท้องถิ่นจังหวัดขอนแก่น และสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดกาฬสินธุ์ เนื้อหาในหนังสือ เล่มนี้ สามารถใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานและการบริหารงบประมาณการแพทย์ ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้เป็นอย่างดี และ ขอขอบคุณคณะผู้จัดทำ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่ได้ข้อเสนอแนะ และแลกเปลี่ยน ประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาระบบการแพทย์ฉุกเฉินให้เจริญรุดหน้า ต่อไป

(นายแพทย์ชาติรี เจริญชีวะกุล)

เลขาธิการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

สารบัญ

	หน้า
๑. บทนำ	๘
๒. การจัดทำแผนงาน/โครงการการแพทย์ฉุกเฉิน	๙
๓. การบริหารจัดการงานการแพทย์ฉุกเฉิน	๑๐
๔. การบริหารและการเบิกจ่ายงบประมาณ	๑๓
๕. การสื่อสารและการติดต่อ	๑๘
๖. การปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติการ	๑๙
๗. ขั้นตอนการเข้าร่วมและขึ้นทะเบียนชุดปฏิบัติการฉุกเฉิน	๒๐
๘. การประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้แก่ประชาชน	๒๓
๙. การประเมินผลและความพึงพอใจ	๒๔
๑๐. ประเด็นปัญหาการบริหารงบประมาณ	๒๔
เอกสารอ้างอิง	๓๐
ภาคผนวก	๓๕

๑. บทนำ

พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ วรรคสอง บัญญัติไว้ว่าเพื่อส่งเสริมการมีบทบาทตามความพร้อมและความจำเป็นของประชาชนในท้องถิ่น ให้คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน (กพฉ.) สนับสนุนและประสานองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยอาจได้รับการอุดหนุนจากกองทุน และพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ มาตรา ๑๖ (๑๙) กำหนดให้เทศบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบลมีอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบการบริการสาธารณสุขเพื่อประโยชน์ของประชาชน ในท้องถิ่นของตนเอง เรื่อง การสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษาพยาบาล และมาตรา ๑๗ (๑๙) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ในการจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษาพยาบาล การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อ ดังนั้น องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นสามารถดำเนินการได้ ทั้งการรักษาพยาบาล ผู้ป่วยฉุกเฉิน ไม่ว่าจะเป็นการรักษาในสถานพยาบาลหรือนอกสถานพยาบาล

คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน มีมติในการประชุมครั้งที่ ๙/๒๕๕๓ เมื่อวันที่ ๒๒ มิถุนายน ๒๕๕๓ ให้สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ออกประกาศหลักเกณฑ์การดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่น ตามพระราชบัญญัติ

การแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๑ เมื่อวันที่ ๑๑ สิงหาคม ๒๕๕๓ เพื่อให้ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการ การแพทย์ฉุกเฉินระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ ซึ่งองค์การปกครองส่วน ท้องถิ่น จะต้องดำเนินงานและบริหารจัดการเป็นไปตามมาตรฐาน การแพทย์ฉุกเฉินและระเบียบของกระทรวงมหาดไทยและองค์การ ปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนได้รับบริการที่มีมาตรฐาน คุณภาพ อย่างทั่วถึง และ เท่าเทียม โดยการป้องกันให้การเจ็บป่วยฉุกเฉินเกิดขึ้นน้อยที่สุด และให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการปฏิบัติการฉุกเฉินที่ได้มาตรฐาน จนพ้นภาวะฉุกเฉิน หรือได้รับการบำบัดรักษาเฉพาะอย่างทัน ทั่วถึง

๒. การจัดทำแผนงาน/โครงการการแพทย์ฉุกเฉิน

การจัดทำแผน/โครงการ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ควร ดำเนินการดังนี้

๒.๑ บรรจุในแผนพัฒนาสามปี หรือปรับแผนพัฒนาสามปี

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องบรรจุหรือปรับแผนพัฒนา สามปีขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ให้มี **“งานการแพทย์ฉุกเฉิน”** อาจกำหนดไว้ในยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิต หรือยุทธศาสตร์ อื่นที่เกี่ยวข้อง ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำ แผนพัฒนาองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และหนังสือ กระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๘๑๐.๒/ว ๔๒๙๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตามระเบียบ

กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘

๒.๒ การจัดทำเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติ

นำแผนงาน/โครงการการแพทย์ฉุกเฉินในแผนพัฒนาสามปี ไปตั้งจ่ายไว้ในเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ ๓ พ.ศ.๒๕๔๓

๒.๓ การจัดทำโครงการ

จัดทำโครงการการแพทย์ฉุกเฉิน ตามเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยให้ระบุรายละเอียดกิจกรรมและค่าใช้จ่ายทั้งหมดตามปีงบประมาณ

๓. การบริหารจัดการงานการแพทย์ฉุกเฉิน

๓.๑ โครงสร้างการบริหารจัดการ

ผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถมอบหมายภารกิจ อำนาจหน้าที่งานการแพทย์ฉุกเฉิน ให้กอง/ฝ่าย/งาน ที่อยู่ในโครงสร้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งส่วนมากจะมอบหมายให้งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และงานสาธารณสุข ดังนี้

๑) งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องตั้งศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) โดย

มีคำสั่งจัดตั้งศูนย์อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และมีคำสั่งให้อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ปฏิบัติงานด้วย

๒) งานสาธารณสุข องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องตั้งศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยมีคำสั่งจัดตั้งศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน, คำสั่งคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน, คำสั่งผู้ปฏิบัติการฉุกเฉิน (ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินต้องผ่านการอบรมตามหลักสูตรมาตรฐานของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ), คำสั่งพนักงานขับรถยนต์ และคำสั่งการปฏิบัติงานประจำเดือน

๓.๒ การจัดการปฏิบัติการฉุกเฉิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดซื้อรถยนต์หรือเช่ารถยนต์ โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และรักษาทรัพย์สินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และมีคำสั่งแต่งตั้งพนักงานขับรถ และการบันทึกขออนุญาตใช้รถยนต์ตามแบบฟอร์ม

การดัดแปลงรถปฏิบัติการฉุกเฉินหรือพัสดุประเภทครุภัณฑ์ ในรถปฏิบัติการฉุกเฉิน ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓ และหนังสือกระทรวง

มหาตไทยด้วยนามากที่ มท ๐๘๐๔/ว ๒๒๖๙ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๕๖ และควรปฏิบัติตาม พ.ร.บ. รถยนต์ พ.ศ.๒๕๒๒ และระเบียบที่เกี่ยวข้องของกระทรวงคมนาคม

รถปฏิบัติการฉุกเฉิน ต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ (ตามหนังสือมาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ฉบับที่ ๑ หรือ หนังสือการดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น)

๔. การบริการและการเบิกจ่ายงบประมาณ

๔.๑ การตั้งงบประมาณ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตั้งงบประมาณการดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินในงบประมาณรายจ่ายประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามหมวดรายจ่ายของรูปแบบงบประมาณ ที่มีในเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรืออาจตั้งงบประมาณ เป็นเงินอุดหนุนองค์กรประชาชน องค์กรการกุศล หรือองค์กรที่จัดตั้งตามกฎหมาย โดยถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด้วยนามากที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๗๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การตั้งงบประมาณรายจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และประกาศคณะกรรมการกระจายอำนาจให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนขององค์การบริหารส่วนจังหวัด เทศบาล และองค์การบริหารส่วนตำบลในการให้บริการสาธารณะ ลงวันที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๒

กรณีที่ไม่ได้ตั้งงบประมาณการแพทย์ฉุกเฉิน ในเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปี ให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พิจารณาโอนงบประมาณที่เหลือจ่ายหรือไม่มีความจำเป็นต้องใช้จ่ายไปตั้งจ่ายเพื่องานการแพทย์ฉุกเฉินได้โดยถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๑ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓

๔.๒ การเบิกจ่ายงบประมาณ

๔.๒.๑ การจ่ายค่าตอบแทน

๑) ผู้ปฏิบัติการที่เป็นบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้แก่ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ และพนักงานจ้างตามภารกิจ ที่ผ่านการอบรมหรือจบการศึกษาด้านการแพทย์ฉุกเฉิน ควรจัดทำคำสั่งแต่งตั้งการปฏิบัติหน้าที่ อาจจะแยกคำสั่งหรือรวมคำสั่งเดียวกับคนนอกก็ได้ ตามดุลพินิจ โดยสามารถเบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ ถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๑๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การเบิกจ่ายค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งลักษณะงานส่วนใหญ่ทำในสำนักงานหรือลักษณะงานส่วนใหญ่ทำนอกสำนักงาน

โดยวันธรรมดาชั่วโมงละ ๕๐ บาท ไม่เกิน ๔ ชั่วโมง และวันหยุดราชการหรือวันหยุดนักขัตฤกษ์ ชั่วโมงละ ๖๐ บาท แต่ไม่เกิน ๗ ชั่วโมง

๒) ผู้ปฏิบัติการ ไม่ใช่บุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (บุคคลภายนอก) ได้แก่ อาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ที่เป็นอาสาสมัครกู้ภัย อาสาสมัครกู้ชีพหรือบุคคลที่ผ่านการอบรมหรือจบการศึกษาด้านการแพทย์ฉุกเฉิน เป็นต้น

○ ผู้ปฏิบัติการ ที่เป็นอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) ที่ปฏิบัติงานกู้ชีพกู้ภัย ค่าตอบแทนไม่เกิน ๒๐๐ บาท และปฏิบัติงานไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมง ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท.๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๙๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายค่าตอบแทน และค่าวัสดุเครื่องแต่งกายของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) และต้องมีคำสั่งศูนย์ฯ แต่งตั้ง อปพร. ปฏิบัติการกู้ชีพ และคำสั่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้ปฏิบัติงาน ซึ่งการเบิกจ่ายค่าตอบแทนให้ อปพร. ต้องอยู่ภายใต้โครงการกู้ชีพกู้ภัย ในงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย

○ ผู้ปฏิบัติการ ที่เป็นอาสาสมัครกู้ชีพ หรือบุคคลที่ผ่านการอบรมหรือจบการศึกษาด้านการแพทย์ฉุกเฉิน หากจ่ายจ้างเหมาบริการ ให้ปฏิบัติงานเป็นรายเดือน/รายวัน/รายชั่วโมง โดยทำสัญญาจ้างระบุขอบเขตหน้าที่การทำงานให้ชัดเจนเฉพาะบุคคลหรืออุปกรณ์ มีการส่งมอบงานและการตรวจรับงานตามระเบียบพัสดุ จำนวนเงินที่จ้างเหมาให้พิจารณาตามความเหมาะสม จากระดับความรู้ความสามารถของผู้ปฏิบัติการด้านการแพทย์ฉุกเฉิน และพิจารณาตามสถานะทางการคลังของแต่ละองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓ และหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๑๔๕๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๕๑ เรื่อง การเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๔.๒.๒ ค่าใช้จ่ายการซื้อรถยนต์หรือเช่ารถยนต์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถซื้อรถยนต์หรือเช่ารถยนต์ โดยปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕

และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓ และระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ของ
องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และกรณีเป็น
รถอาสาสมัคร ให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น อาจพิจารณา
ใช้วิธีการจ้างเหมาบริการ หรือการเช่ารถยนต์ โดยปฏิบัติ
ตามกฎหมายระเบียบ หนังสือสั่งการที่เกี่ยวข้อง

๔.๒.๓ ค่าใช้จ่ายในการพัฒนาศักยภาพและการอบรม บุคลากร

การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่า
ด้วย ค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรมขององค์การปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๙ ซึ่งสามารถเบิกจ่ายการอบรมให้
บุคคลภายนอกได้ โดยเบิกค่าใช้จ่ายเป็นค่าเบี้ยเลี้ยง
ค่าที่พัก และค่าพาหนะในการเดินทาง

๔.๒.๔ ค่าชุดปฏิบัติงานของบุคลากรหรือเครื่องแต่งกาย

ชุดปฏิบัติงานของบุคลากรหรือเครื่องแต่งกาย ควรเป็น
ไปตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน (ตามหนังสือมาตรฐาน
และหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ฉบับที่
๑ หรือหนังสือการดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินในองค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่น) โดยถือปฏิบัติตามหนังสือ กระทรวง
มหาดไทย ที่ มท.๐๓๑๓.๔ /ว ๑๓๔๗ ลงวันที่ ๑๙
พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ
ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบกับระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์การ

ปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง
(ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๓ และระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงินการเก็บ
รักษาเงิน การตรวจเงินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น
พ.ศ.๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๘
**๔.๒.๕ ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงและล้อลื่น ค่าวัสดุ ครุภัณฑ์
และซ่อมครุภัณฑ์**

การเบิกจ่ายให้เป็นไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย
ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์การปกครองส่วน
ท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๓)
พ.ศ.๒๕๔๓ ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุ
ของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕
และแก้ไขเพิ่มเติมถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓ และระเบียบ
กระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน
การเก็บรักษาเงินขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.
๒๕๔๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม

๔.๒.๖ ค่าประกันภัยรถยนต์ส่วนบุคคล

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถเบิกจ่ายค่าใช้จ่าย
ในการประกันภัยรถ (รถปฏิบัติการฉุกเฉิน) โดยให้เป็น
ไปตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการใช้และรักษา
รถยนต์ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘ และ
หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/
ว ๒๖๓๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ชักซ้อม

ความเข้าใจเกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัย
รณราชการ โดยไม่ต้องปฏิบัติตามระเบียบพัสดุฯ

๔.๓ การรับงบประมาณ

ค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉิน ที่ได้รับจากสถาบันการแพทย์
ฉุกเฉินแห่งชาติ ถือเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดย
ตั้งประมาณการรายรับไว้ในหมวดรายได้เบ็ดเตล็ด ตามระเบียบ
กระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๓
ประกอบกับหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๙๑.๓/ว ๒๘๒๖
ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง การดำเนินงานและบริหารจัดการ
ระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และหนังสือ
กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๓/๖๕๘
ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง ตอบข้อหารือการดำเนินงาน
ระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่

๕. การสื่อสารและการติดต่อ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรจัดหาและติดตั้งระบบ
การติดต่อสื่อสาร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการฉุกเฉิน ระหว่างศูนย์รับ
แจ้งเหตุและสั่งการจังหวัด ศูนย์ปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉินของ
องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉิน และประชาชน
ผู้แจ้งเหตุ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรมีระบบการสื่อสาร
ตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน

๕.๑ โทรศัพท์สำนักงาน และโทรศัพท์เคลื่อนที่

๕.๒ วิทยุสื่อสาร

โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นควรจัดหาและขออนุญาตวิทยุ
สื่อสาร การจัดตั้งสถานี และการใช้ความถี่ ที่ตั้งติดตั้งศูนย์ปฏิบัติ
การองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รถปฏิบัติการฉุกเฉิน และผู้ปฏิบัติ
การฉุกเฉิน ให้เป็นไปตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน (ตามหนังสือ
มาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ฉบับที่
๑ หรือหนังสือการดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่น) และตามประกาศกรมไปรษณีย์โทรเลข เรื่อง หลัก
เกณฑ์การอนุญาตและการกำกับดูแลให้องค์กรปกครองส่วน
ท้องถิ่น ใช้ความถี่วิทยุ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน ๒๕๔๔ ประกอบกับ
ระเบียบกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย ว่าด้วยการใช้เครื่อง
วิทยุคมนาคมแบบสังเคราะห์ความถี่ (Synthesizer) ของหน่วยงาน
ในสังกัดกรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย พ.ศ.๒๕๔๙ พร้อมทั้ง
ให้บุคลากรได้รับการอบรมการใช้วิทยุสื่อสารด้วย

๖. การปฏิบัติงานของหน่วยปฏิบัติการ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะหน่วยปฏิบัติการ ควร
ดำเนินการและบริหารจัดการ ให้มีการบริการการแพทย์ฉุกเฉินแก่
ประชาชนในท้องถิ่นหรือพื้นที่ที่ได้รับมอบหมาย พร้อมปฏิบัติงาน
ตลอด ๒๔ ชั่วโมง อย่างทั่วถึงและทันต่อเหตุการณ์ ทั้งสถานการณ์
ปกติและภัยพิบัติ โดยควรดำเนินการ ดังนี้

๑) จัดตั้งศูนย์ปฏิบัติงานพร้อมให้บริการตลอด ๒๔ ชั่วโมง มีสถานที่ตั้ง บุคลากร และช่องทางในการสื่อสาร

๒) จัดบุคลากร ให้ปฏิบัติหน้าที่ในชุดปฏิบัติการฉุกเฉิน ตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน โดยมีการปฏิบัติงานตลอด ๒๔ ชั่วโมง ซึ่งอาจจัดเป็นผลัด ๘ ชั่วโมง หรือ ๑๒ ชั่วโมง หรือตามความเหมาะสม แต่ต้องสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ตามมาตรฐานปฏิบัติการฉุกเฉิน

๓) จัดทำเอกสารรายงานการปฏิบัติงานของชุดปฏิบัติการฉุกเฉิน เพื่อเบิกค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉิน โดยส่งรายงานการปฏิบัติการออกเหตุช่วยเหลือผู้เจ็บป่วย ทุกสิ้นเดือน ตามที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด กำหนด เมื่อสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ตรวจสอบความถูกต้องแล้ว จะโอนเงินเข้าบัญชีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่อไป

๗. ขั้นตอนการเข้าร่วมและขึ้นทะเบียนชุดปฏิบัติการฉุกเฉิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะต้องดำเนินการขึ้นทะเบียนชุดปฏิบัติการฉุกเฉินตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน เป็นไปตามประกาศสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์การสนับสนุนการดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๓ และพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะได้รับค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉิน ตามที่สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ประกาศกำหนด

โดยมีขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

๑) แสดงความประสงค์เข้าร่วมที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด และประสานการอบรมผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (FR) โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สรรหาบุคลากรตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน ไม่น้อยกว่า ๑๐ คน เพื่อเข้ารับการอบรม

๒) นำรถปฏิบัติการฉุกเฉินและอุปกรณ์ เข้ารับการตรวจสอบเพื่อรับรองมาตรฐาน ที่สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด ในกรณีที่เป็นรถยนต์ของอาสาสมัคร (ไม่ใช่รถยนต์ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ต้องได้รับการรับรองจากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ว่าเป็นรถที่ใช้ปฏิบัติการฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

๓) การขออนุญาตสัญญาณไฟวับวาบและเสียงสัญญาณ ต้องเป็นไปตาม พ.ร.บ. จราจรทางบก พ.ศ.๒๕๒๒ ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณวับวาบเสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นและเครื่องหมายแสดงลักษณะของรถฉุกเฉิน ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๕๓ และประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ ขออนุญาตใช้ไฟสัญญาณวับวาบและเสียงสัญญาณ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๓ ซึ่งรถปฏิบัติการฉุกเฉินจะต้องใช้สัญญาณไฟวับวาบเป็น **“แสงแดงและน้ำเงิน”** (สีแดงอยู่ตรงด้านคนขับรถ) โดยมีเอกสารประกอบการขออนุญาตใช้สัญญาณไฟวับวาบและเสียงสัญญาณ ยื่นต่อผู้บังคับการตำรวจภูธรจังหวัด หรือผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจจราจร (ในเขตกรุงเทพมหานคร) ดังนี้

○ หนังสือรับรองมาตรฐานรณปฏิบัติการณ์ฉุกเฉิน (สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จะดำเนินการตรวจรับรองมาตรฐานรณปฏิบัติการณ์ฉุกเฉินและอุปกรณ์ และทำหน้าที่ถึงสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เพื่อให้เลขานุการสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เป็นผู้ลงนามรับรองมาตรฐานรณปฏิบัติการณ์ฉุกเฉิน)

- สำเนาภาพถ่ายคู่มือจดทะเบียนรถ
- รูปถ่ายรณปฏิบัติการณ์ฉุกเฉิน ๔ ด้าน (ด้านหน้าและหลัง ให้เห็นทะเบียนรถชัดเจน)
- หนังสือคำร้องขออนุญาตใช้สัญญาณไฟวับวาบและเสียงสัญญาณ ยื่นต่อผู้บังคับการตำรวจจราจรจังหวัด หรือผู้บังคับการ กองบังคับการตำรวจจราจร (ในเขตกรุงเทพมหานคร)

ชุดปฏิบัติการณ์ฉุกเฉินที่จะได้รับการขึ้นทะเบียน ต้องมีบุคลากรที่ผ่านการอบรมตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉินหรือผ่านการศึกษาในสถาบันการศึกษา ที่ได้รับการรับรองจากคณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินหรือสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ มีรณปฏิบัติการณ์ฉุกเฉินและอุปกรณ์ตามมาตรฐานการแพทย์ฉุกเฉิน และได้รับอนุญาตให้ใช้สัญญาณไฟวับวาบและเสียงสัญญาณ

ชุดปฏิบัติการณ์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับการขึ้นทะเบียน จะได้รับสติ๊กเกอร์รับรองมาตรฐานและสติ๊กเกอร์ตราสัญลักษณ์ (ตราสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ) และได้รับการจัดแบ่งพื้นที่บริการ (Zoning) โดยสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด จะดำเนินการจัดแบ่งพื้นที่ตามที่คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉิน

จังหวัดกำหนด แสดงถึงการได้รับอนุญาตให้เป็นชุดปฏิบัติการณ์ฉุกเฉิน พร้อมให้บริการประชาชน

๘. การประชาสัมพันธ์และการให้ความรู้แก่ประชาชน

การประชาสัมพันธ์ นับว่ามีส่วนสำคัญอย่างยิ่งต่อระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชนในพื้นที่ว่า มีการจัดบริการการแพทย์ฉุกเฉิน และสามารถเรียกใช้บริการได้เมื่อบาดเจ็บหรือป่วยฉุกเฉินได้ เนื้อหาของการประชาสัมพันธ์ที่สำคัญ คือ การบาดเจ็บจากอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยฉุกเฉิน มีเรื่องอะไรบ้างที่สามารถเรียกใช้บริการได้ และการโทรแจ้งเหตุทางโทรศัพท์หมายเลข ๑๖๖๙ แจ้งอย่างไร เพื่อให้ประชาชนทุกคนสามารถเรียกใช้บริการการแพทย์ฉุกเฉินได้อย่างถูกต้องและทันที่ ซึ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถประชาสัมพันธ์และให้ความรู้แก่ประชาชน ด้วยวิธีการต่างๆ เช่น แผ่นพับ สติกเกอร์ ป้ายริมทาง ป้ายประชาสัมพันธ์ หอกระจายข่าว วิทยุชุมชน การอบรม การประชุม เป็นต้น รวมทั้งการประชาสัมพันธ์และให้ความรู้ในเรื่องการแพทย์ฉุกเฉินด้วย นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้มี **อาสาฉุกเฉินชุมชน (อฉช.)** ซึ่งมีความรู้และทักษะในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้น และการโทรแจ้งเหตุเมื่อเจ็บป่วยฉุกเฉินในทุกครัวเรือน เพื่อให้สามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวเมื่อเกิดการเจ็บป่วยฉุกเฉิน และช่วยสนับสนุนงานด้านการแพทย์ฉุกเฉินให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๙. การประเมินผลและความพึงพอใจ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ควรมีการประเมินผลการดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉิน และประเมินความพึงพอใจของผู้รับบริการ ทั้งด้านกระบวนการและขั้นตอนการให้บริการ ด้านการให้บริการของเจ้าหน้าที่และด้านอุปกรณ์ และด้านเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ ซึ่งการประเมินความพึงพอใจเป็นดัชนีชี้วัดตัวหนึ่ง ในการพัฒนาคุณภาพของหน่วยกู้ชีพฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ข้อมูลที่ได้สามารถนำมาปรับปรุงคุณภาพการให้บริการให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๑๐. ประเด็นปัญหาการบริการงบประมาณ

๑๐.๑ อำนาจหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดตั้งหน่วยกู้ชีพหรือการจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉิน

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีอำนาจหน้าที่สามารถให้การรักษายาบาลผู้ป่วยฉุกเฉินได้ ทั้งเป็นการรักษายาบาลในสถานพยาบาลหรือนอกสถานพยาบาลขึ้นอยู่กับความพร้อมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ ทั้งนี้ตามพระราชบัญญัติกำหนดแผนและขั้นตอนการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๒ มาตรา ๑๖ (๑๙) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และเมืองพัทยา มีอำนาจและหน้าที่ในเรื่องการสาธารณสุข การอนามัยครอบครัว และการรักษายาบาล และ มาตรา ๑๗ (๑๙) กำหนดให้องค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ในการจัดให้มีโรงพยาบาลจังหวัด การรักษายาบาล การ

ป้องกันและควบคุมโรคติดต่อและตามพระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ วรรคสอง กำหนดให้คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินสนับสนุนและประสานกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์การดังกล่าวเป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ โดยอาจได้รับการอุดหนุนจากกองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน ซึ่งกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ได้ตอบข้อหารือการดำเนินงานระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถดำเนินงานบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ได้ ตามหนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๓/๖๕๘ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ ดังนั้น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สามารถจัดตั้งหน่วยกู้ชีพหรือจัดระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับท้องถิ่นหรือพื้นที่ได้โดยอาศัยอำนาจตามกฎหมายดังกล่าว

๑๐.๒ การรับเงินค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉินไม่เป็นไปตามระเบียบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ได้รับเงินค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉิน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัด โดยไม่รับเข้าเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แต่กลับนำไปจ่ายเป็นค่าตอบแทนให้แก่อาสาสมัครผู้ปฏิบัติงานในหน่วยกู้ชีพถือเป็นการปฏิบัติไม่เป็นไปตามระเบียบ

ดังนั้น แนวทางการปฏิบัติที่ถูกต้อง คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องนำเงินค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉินเข้าเป็นเงินรายได้ของ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการรับเงิน การเบิกจ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘ ข้อ ๗ วรรคแรก กำหนดให้บรรดาเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไว้เป็นกรรมสิทธิ์ให้นำส่งเป็นเงินรายได้ทั้งสิ้น ห้ามมิให้กันไว้เป็นเงินฝากหรือเงินนอกงบประมาณ เว้นแต่จะมีกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ คำสั่งหรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนดไว้เป็นอย่างอื่นประกอบกับระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยวิธีการงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑ และแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๓ ข้อ ๓๕ กำหนดให้บรรดาเงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับไม่ว่าจะได้รับตามกฎหมายระเบียบ ข้อบังคับหรือได้รับชำระตามอำนาจหน้าที่หรือสัญญาหรือได้รับการให้หรือใช้ทรัพย์สิน หรือเก็บดอกผลจากทรัพย์สินของทางราชการ หรือองค์กรเองให้นำส่งเป็นรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามระเบียบหรือข้อบังคับที่เกี่ยวข้อง เว้นแต่จะมีกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการกระทรวงมหาดไทยกำหนดเป็นอย่างอื่น ดังนั้น เงินที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับเป็นเงินค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉิน จากสำนักงานสาธารณสุขจังหวัดต้องรับเข้าเป็นเงินรายได้ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องตั้งงบประมาณการรายรับไว้ในเทศบัญญัติ/ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเพิ่มเติมในหมวดรายได้เบ็ดเตล็ดรายการเงินค่าชดเชยปฏิบัติการฉุกเฉิน

๑๐.๓ โครงการการแพทย์ฉุกเฉินไม่บรรจุไว้ในแผนพัฒนาสามปี

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องบรรจุแผนงาน/โครงการให้บริการการแพทย์ฉุกเฉินไว้ในแผนพัฒนาสามปีในกรอบยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพคนและสังคม ตามแนวทางการพัฒนาส่งเสริมและสนับสนุนการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก การแพทย์พื้นบ้านและสมุนไพร การแพทย์ฉุกเฉิน หลังจากนั้นให้บรรจุโครงการไว้ในบัญชีโครงการพัฒนาในแผนพัฒนาสามปี

๑๐.๔ การตั้งรายจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบวิธีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่ง ตั้งงบประมาณรายจ่ายโดยจำแนกรายจ่ายไม่เป็นไปตามระเบียบวิธีงบประมาณขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ดังนั้น ในการตั้งงบประมาณรายจ่ายประจำปีหรือเพิ่มเติม องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจะต้องนำโครงการจัดตั้งหน่วยกู้ชีพหรือโครงการการแพทย์ฉุกเฉินไว้ในหมวดค่าตอบแทนใช้สอยและวัสดุ ค่าใช้สอยประเภท รายจ่ายเกี่ยวกับการรับรองและพิธีการ หรือประเภทรายจ่ายที่ไม่เข้าลักษณะรายจ่ายหมวดอื่นๆ ตามรูปแบบและจำแนกงบประมาณรายจ่ายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยในโครงการต้องแจ้งรายละเอียดค่าใช้จ่ายให้ถูกต้อง เช่น ค่าตอบแทน อปพร. ปฏิบัติงานกู้ชีพ ค่าวัสดุเครื่องแต่งกาย ค่าป้ายประชาสัมพันธ์ ค่าวัสดุเชื้อเพลิง ค่าเวชภัณฑ์และยา เป็นต้น ส่วนค่าครุภัณฑ์ ควรตั้งจ่ายไว้ในรายจ่ายเพื่อการลงทุน หมวดค่าครุภัณฑ์และสิ่งก่อสร้าง เช่น รถบรรทุก (ดีเซล) ขนาด ๑ ตัน

สัญญาณไฟไซเรน วิทยุสื่อสาร เป็นต้น สำหรับการตั้งจ่ายเป็นรายจ่ายได้ได้บ้างนั้น ให้ถือปฏิบัติตามระเบียบ หนังสือสั่งการของกระทรวงมหาดไทยที่เกี่ยวข้องและระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒ ข้อ ๖ กำหนดให้ค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการปฏิบัติราชการในเรื่องใดที่กระทรวงมหาดไทยยังไม่ได้กำหนดไว้ตาม ข้อ ๕ ให้ใช้ระเบียบ ข้อบังคับ คำสั่ง หรือหนังสือสั่งการของกระทรวงการคลังในเรื่องนั้นไปก่อนโดยอนุโลม

๑๐.๕ การเบิกจ่ายค่าตอบแทนอาสาสมัคร และ อปพร. ไม่ชอบด้วยระเบียบ

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งเบิกเงินให้ อปพร. ที่ปฏิบัติงานกู้ชีพไม่ถูกต้อง เช่น เบิกจ่ายเป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการ หลักฐานการเบิกจ่ายไม่ถูกต้อง เบิกจ่ายค่าตอบแทนเกินอัตราที่ระเบียบกำหนดให้จ่าย เป็นต้น

ดังนั้น การเบิกจ่ายค่าตอบแทน อปพร. ที่ปฏิบัติงานกู้ชีพให้เบิกจ่ายเป็นค่าตอบแทนได้ในอัตราไม่เกิน คนละ ๒๐๐ บาท โดยนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องมีคำสั่งให้ อปพร. (ไม่ใช่คำสั่งของผู้อำนวยการศูนย์ อปพร.) ปฏิบัติงานในศูนย์ อปพร. ไม่น้อยกว่า ๘ ชั่วโมง โดยทำหลักฐานการเบิกจ่ายให้ถูกต้อง โดยอปพร. ต้องผ่านการอบรมผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (FR) ทั้งนี้ต้องถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๙๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ หรือหากกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น จะใช้วิธีการจ้างเหมาบริการ (บุคคล

ภายนอก) จะต้องถือปฏิบัติตามหนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๓๑๓.๔/ว ๑๔๕๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ สำหรับวิธีการจ้างให้ถือปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยการพัสดุของหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ และแก้ไขเพิ่มเติมจนถึง (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓

สำหรับกรณีพนักงานหรือพนักงานจ้างหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (ที่ผ่านการอบรมหรือจบการศึกษาด้านการแพทย์ฉุกเฉิน) ปฏิบัติงานการแพทย์ฉุกเฉินเป็นงานประจำหรืองานหลัก สามารถเบิกจ่ายเป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๑๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ และกรณีพนักงานหรือพนักงานจ้างหรือลูกจ้างขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ผ่านการอบรมด้านการแพทย์ฉุกเฉิน แต่ไม่ได้ปฏิบัติเป็นงานการแพทย์ฉุกเฉินเป็นงานประจำหรืองานหลัก มีคำสั่งให้ปฏิบัติงานกู้ชีพไม่สามารถเบิกจ่ายเป็นค่าตอบแทนการปฏิบัติงานนอกเวลาราชการได้ ตามหนังสือกระทรวงมหาดไทยที่ มท ๐๘๐๘.๔/ว ๑๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เนื่องจากไม่ใช่ลักษณะงานส่วนใหญ่ แต่ให้เบิกจ่ายเป็นค่าเบี่ยเลี้ยงตามระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการเดินทางไปราชการ พ.ศ.๒๕๒๖ และแก้ไขเพิ่มเติม

เอกสารอ้างอิง

(รายละเอียดเอกสารอ้างอิงและตัวอย่างอยู่ในซีดีประกอบหนังสือ)

กฎหมาย

- พระราชบัญญัติการแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ.๒๕๕๑

ระเบียบที่เกี่ยวข้อง

- ประกาศสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ เรื่อง หลักเกณฑ์ การสนับสนุนการดำเนินงานและบริหารจัดการระบบ การแพทย์ฉุกเฉินท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๓
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนา องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๑
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๓
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยวิธีการงบประมาณของ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๔๓
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิก จ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการรับเงิน การเบิก จ่ายเงิน การฝากเงิน การเก็บรักษาเงิน และการตรวจเงิน ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๔๘

- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุขององค์การ บริหารส่วนตำบล ฉบับที่ ๔ พ.ศ.๒๕๔๗
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการพัสดุของหน่วย การบริหารราชการส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๓๕ แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ ๒) พ.ศ.๒๕๓๙ (ฉบับที่ ๓-๕) พ.ศ.๒๕๔๑ (ฉบับที่ ๖) พ.ศ.๒๕๔๓ (ฉบับที่ ๗) พ.ศ.๒๕๔๕ (ฉบับที่ ๘) พ.ศ.๒๕๔๗ (ฉบับที่ ๙) พ.ศ.๒๕๕๓
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการใช้และรักษารถยนต์ ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการเบิกค่าใช้จ่ายในการ ปฏิบัติราชการขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๒
- ระเบียบกระทรวงมหาดไทยว่าด้วยค่าใช้จ่ายในการฝึกอบรม ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๗
- ประกาศกรมไปรษณีย์โทรเลข เรื่อง หลักเกณฑ์การอนุญาต และการกำกับดูแลให้องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นใช้ความถี่วิทยุ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๔
- ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงื่อนไข ในการใช้ไฟสัญญาณวับวาบ เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียง สัญญาณอย่างอื่นและเครื่องหมายแสดงลักษณะของ รถฉุกเฉิน ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๖
- ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ การขออนุญาตใช้ไฟสัญญาณวับวาบ และเสียงสัญญาณ ลงวันที่ ๒ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๖

- ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณวับวาบ เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่น และเครื่องหมายแสดงลักษณะของรถฉุกเฉิน ฉบับที่ ๒ ลงวันที่ ๒๘ กรกฎาคม พ.ศ.๒๕๔๗
- ข้อกำหนดสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดเงื่อนไขในการใช้ไฟสัญญาณวับวาบ เสียงสัญญาณไซเรนหรือเสียงสัญญาณอย่างอื่นและเครื่องหมายแสดงลักษณะของรถฉุกเฉิน ฉบับที่ ๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๓
- ประกาศสำนักงานตำรวจแห่งชาติ เรื่อง กำหนดหลักเกณฑ์ขออนุญาตใช้ไฟสัญญาณวับวาบและเสียงสัญญาณ (ฉบับที่ ๓) พ.ศ.๒๕๕๓ ลงวันที่ ๓๐ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๕๓

หนังสือสั่งการ

- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๘๑๐.๒/ว ๔๒๙๘ ลงวันที่ ๑๙ ธันวาคม ๒๕๔๘ เรื่อง การกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีปฏิบัติตามระเบียบกระทรวงมหาดไทย ว่าด้วยการจัดทำแผนพัฒนาองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๔๘
- หนังสือหนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท.๐๘๐๘.๒/ว ๗๔ ลงวันที่ ๘ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง การตั้งงบประมาณรายจ่ายและการใช้จ่ายงบประมาณหมวดเงินอุดหนุนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๘๐๘.๔/ว ๑๕๖๒ ลงวันที่ ๑๕ พฤษภาคม ๒๕๕๐ เรื่อง การเบิกจ่ายค่าตอบแทน

การปฏิบัติงานนอกเวลาราชการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- หนังสือสำนักงาน ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. ด่วนมาก ที่ มท.๐๘๐๘.๓๒/๕๑๙ ลงวันที่ ๓๐ ธันวาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ประกาศ ก.จ., ก.ท. และ ก.อบต. เรื่อง มาตรฐานทั่วไปเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การจ่ายเงินค่าตอบแทนเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานให้กับหน่วยบริการในสังกัดองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น พ.ศ.๒๕๕๒
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๓๑๓.๔/ว ๑๔๕๒ ลงวันที่ ๒๗ พฤษภาคม ๒๕๔๑ เรื่อง การเบิกจ่ายค่าจ้างเหมาบริการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๓๑๓.๔ /ว ๑๓๔๗ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการจัดงานต่างๆ ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ด่วนมาก ที่ มท.๐๘๐๘.๒/ว ๓๗๙๕ ลงวันที่ ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๕๒ เรื่อง การตั้งงบประมาณและการเบิกจ่ายค่าตอบแทนและค่าวัสดุเครื่องแต่งกายของอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.)
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท.๐๘๑๑.๓/ว ๒๘๒๖ ลงวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๕๕๓ เรื่อง การดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

- หนังสือกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น ด่วนที่สุด ที่ มท ๐๘๙๑.๓/๖๕๕ ลงวันที่ ๒๕ มกราคม ๒๕๕๓ เรื่อง ตอบข้อหารือการดำเนินงานระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับ ท้องถิ่นหรือพื้นที่
- หนังสือสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ที่ สพฉ.๐๘/๑๔๖๕ ลงวันที่ ๑๖ สิงหาคม ๒๕๕๓ เรื่อง การดำเนินงาน และบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- หนังสือกระทรวงการคลัง ที่ กค.๐๕๒๖.๗ /ว ๑๓๔๗ ลงวันที่ ๑๙ พฤศจิกายน ๒๕๔๑ เรื่อง ค่าใช้จ่ายในการ จัดงานต่างๆ
- หนังสือกระทรวงมหาดไทยด่วนมาก ที่ มท ๐๘๐๔/ว ๒๒๖๙ ลงวันที่ ๔ กรกฎาคม ๒๕๔๖ เรื่อง การดัดแปลงพัสดุประเภท ครุภัณฑ์และสิ่งปลูกสร้าง
- หนังสือกระทรวงมหาดไทย ที่ มท ๐๘๐๘.๒/ว ๒๖๓๓ ลงวันที่ ๑๔ สิงหาคม ๒๕๕๒ เรื่อง ชักซ้อมความเข้าใจ เกี่ยวกับการเบิกจ่ายค่าใช้จ่ายในการประกันภัยราชการ

หนังสือคู่มือเกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน

- แผนหลักการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ ปี ๒๕๕๓-๒๕๕๕
- มาตรฐานและหลักเกณฑ์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ฉบับที่ ๑
- การดำเนินงานการแพทย์ฉุกเฉินในองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น

ภาคผนวก

นิยามศัพท์เกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน

นิยามศัพท์เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉินเป็นการรวบรวม คำและความหมายของคำต่างๆ ที่มีใช้ในระบบการแพทย์ฉุกเฉิน ของประเทศไทย สำหรับบุคลากร ผู้ปฏิบัติการ และผู้เกี่ยวข้อง ตลอดจนประชาชนทั่วไป ให้มีความเข้าใจถูกต้องตรงกัน โดยมี คำนิยามที่ควรรู้ ดังนี้

การแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medicine) หมายถึง การ ปฏิบัติการฉุกเฉิน การศึกษา การฝึกอบรม การค้นคว้า การวิจัย การป้องกันการเจ็บป่วยที่เกิดขึ้นฉุกเฉิน และเกี่ยวกับการประเมิน การจัดการ การบำบัดรักษาผู้ป่วยฉุกเฉินนับแต่การรับรู้ถึงภาวะ การเจ็บป่วยฉุกเฉินจนถึงการดำเนินการให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับ การบำบัดรักษาให้พ้นภาวะฉุกเฉิน จำแนกเป็นการปฏิบัติการใน ชุมชน การปฏิบัติการต่อผู้ป่วยฉุกเฉินทั้งนอกโรงพยาบาลและใน โรงพยาบาล

ระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medical System) หมายถึง ระบบต่างๆ เกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน

กองทุนการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medical Fund) หมายถึง กองทุนที่จัดตั้งขึ้นตาม พ.ร.บ.การแพทย์ฉุกเฉิน พ.ศ. ๒๕๕๑ มาตรา ๓๓ มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงาน ด้านการแพทย์ฉุกเฉิน รวมทั้งอุดหนุนหรือเป็นค่าชดเชยให้กับ ผู้ปฏิบัติการ หน่วยปฏิบัติการ หรือสถานพยาบาลที่ดำเนินการ เกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉิน ทั้งนี้โดยคำนึงถึงการปฏิบัติการฉุกเฉิน

ในเขตพื้นที่หรือภูมิประเทศที่ไม่มีผู้ปฏิบัติการ หน่วยปฏิบัติการ หรือสถานพยาบาลเพียงพอ และมีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการ มีบทบาท ตามความพร้อม ความเหมาะสม และความจำเป็นของ ประชาชนในท้องถิ่น ให้ กพฉ. สนับสนุนและประสานกับองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อกำหนดหลักเกณฑ์ให้องค์กรดังกล่าวเป็น ผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบการแพทย์ฉุกเฉินในระดับ ท้องถิ่นหรือพื้นที่

มาตรฐานระบบการแพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Medical System Standard) หมายถึง ระบบการแพทย์ฉุกเฉินที่ กพฉ. กำหนดเพื่อให้เป็นหลักว่า ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการคุ้มครองสิทธิใน การเข้าถึงระบบการแพทย์ฉุกเฉินอย่างทั่วถึง เท่าเทียม มีคุณภาพ โดยได้รับการช่วยเหลือและรักษาพยาบาลที่มีประสิทธิภาพและ ทันต่อเหตุการณ์

ผู้ป่วยฉุกเฉิน (Emergency Patient) หมายถึง บุคคลซึ่ง ได้รับความเจ็บหรือมีอาการป่วยกะทันหัน ซึ่งเป็นอันตรายต่อการ ดำรงชีวิตหรือการทำงานของอวัยวะสำคัญ จำเป็นต้องได้รับการ ประเมิน การจัดการ และการบำบัดรักษาอย่างทัน่วงที เพื่อ ป้องกันการเสียชีวิตหรืออาการรุนแรงขึ้นของการบาดเจ็บ หรืออาการ ป่วยนั้น

สถานพยาบาล (Medical Care Facility) หมายถึง สถาน พยาบาลของรัฐ รวมถึงสถานพยาบาลในกำกับของรัฐ สถานพยาบาล ของสภาวิชาชีพ สถานพยาบาลตามกฎหมายว่าด้วยสถานพยาบาล และสถานพยาบาลอื่นตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

ปฏิบัติการฉุกเฉิน (Emergency Medical Operation)

หมายถึง การปฏิบัติการด้านการแพทย์ฉุกเฉินการรับรู้ถึงภาวะการณ ์เจ็บป่วยฉุกเฉินจนถึงการดำเนินการให้ผู้ป่วยฉุกเฉินได้รับการบำบัด รักษาให้พ้นภาวะฉุกเฉิน ซึ่งรวมถึงการประเมิน การจัดการ การประสานงาน การควบคุมดูแล การติดต่อสื่อสาร การลำเลียง หรือขนส่งผู้ป่วย การตรวจวินิจฉัย และการบำบัดรักษาพยาบาล ผู้ป่วยฉุกเฉินทั้งนอกสถานพยาบาลและในสถานพยาบาล

หน่วยปฏิบัติการ (Emergency Operation Division)

หมายถึง หน่วยงานหรือองค์กรที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน ได้แก่ สถาบัน การแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงกลาโหม กระทรวงมหาดไทย กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมควบคุมโรค กรมอุตุนิยมวิทยา สำนักงานตำรวจแห่งชาติ สำนักงานสาธารณสุขจังหวัด สำนักงาน สาธารณสุขอำเภอ สถานีอนามัย ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ สถานพยาบาล องค์กรเอกชน มูลนิธิ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงคณะบุคคล หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน รัฐวิสาหกิจ องค์กร มหาชน และหน่วยงานอื่นๆ ที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน

ปฏิบัติการ (Emergency Medical Personnel)

บุคคลซึ่งปฏิบัติงานเกี่ยวกับการแพทย์ฉุกเฉินตามที่คณะกรรมการ การแพทย์ฉุกเฉินกำหนด ให้รวมถึงบุคคลใดที่ปฏิบัติการฉุกเฉิน นับตั้งแต่บุคคลผู้พบเห็นเหตุการณ์ ผู้ช่วยเหลือ ตลอดจนผู้ประกอบ วิชาชีพด้านการแพทย์และสาธารณสุข ที่เกี่ยวข้องกับผู้ป่วยฉุกเฉิน

ชุดปฏิบัติการ (Emergency Medical Unit) หมายถึง ชุดที่จัดตั้งขึ้นเพื่อปฏิบัติการฉุกเฉิน ประกอบด้วยผู้ปฏิบัติการ พาหนะเวชภัณฑ์ เครื่องมือต่างๆ ที่เกี่ยวกับการปฏิบัติการฉุกเฉิน ประเภทของชุดปฏิบัติการต่างๆ เป็นไปตามที่สถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติกำหนด ได้แก่

๑. ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Response Unit : FR)
๒. ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับต้น (Basic Life support Unit : BLS)
๓. ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับกลาง (Intermediate Life Support Unit : ILS)
๔. ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับสูง (Advanced Life Support Unit : ALS)

ซึ่งชุดปฏิบัติการทั้ง ๔ ประเภท จะประกอบด้วย บุคลากร พาหนะ และอุปกรณ์ตามมาตรฐานที่คณะกรรมการกำหนด (รายละเอียดตามภาคผนวก ๒) และได้ขึ้นทะเบียนไว้กับหน่วยปฏิบัติการ

ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Response Unit : FR) หมายถึง ชุดปฏิบัติการที่ประกอบด้วยพาหนะกู้ชีพระดับเบื้องต้นที่ขึ้นทะเบียนพาทะกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติแล้ว พร้อมอุปกรณ์กู้ชีพระดับเบื้องต้นและ ผู้ปฏิบัติการเป็นอาสาสมัครปฏิบัติการฉุกเฉินที่ขึ้นทะเบียนกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับต้น (Basic Life support Unit : BLS) หมายถึง ชุดปฏิบัติการที่ประกอบด้วยพาหนะกู้ชีพระดับ

พื้นฐานที่ขึ้นทะเบียนพาทะกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติแล้ว พร้อมอุปกรณ์กู้ชีพระดับพื้นฐานและ ผู้ปฏิบัติการต่างๆ อย่างน้อยต้องเป็นเวชกรฉุกเฉิน ระดับต้น เป็นหัวหน้าชุด ที่ขึ้นทะเบียนกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับกลาง (Intermediate Life Support Unit : ILS) หมายถึง ชุดปฏิบัติการที่ประกอบด้วยพาหนะกู้ชีพระดับกลางที่ขึ้นทะเบียนพาทะกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติแล้ว พร้อมอุปกรณ์กู้ชีพระดับกลางและผู้ปฏิบัติการต่างๆ อย่างน้อยต้องเป็นเวชกรฉุกเฉินระดับกลาง เป็นหัวหน้าชุดที่ขึ้นทะเบียนกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ชุดปฏิบัติการฉุกเฉินระดับสูง (Advanced Life Support Unit : ALS) หมายถึง ชุดปฏิบัติการที่ประกอบด้วยพาหนะกู้ชีพระดับสูงที่ขึ้นทะเบียนพาทะกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแล้ว พร้อมอุปกรณ์กู้ชีพระดับสูงและ ผู้ปฏิบัติการต่างๆ อย่างน้อยต้องเป็นแพทย์ พยาบาลกู้ชีพ หรือเวชกรฉุกเฉินระดับสูงเป็นหัวหน้าชุดที่ขึ้นทะเบียนกับสถาบันการแพทย์ฉุกเฉินแห่งชาติ

ศูนย์รับแจ้งเหตุและสั่งการ (Dispatch Center : DC) หมายถึง ศูนย์หรือหน่วยปฏิบัติการที่มีระบบเครือข่ายการสื่อสารและความเหมาะสมของทรัพยากรในพื้นที่ มีหน้าที่รับแจ้งเหตุจากประชาชนโดยตรง รับแจ้งผ่านศูนย์รับแจ้งเหตุฉุกเฉินอื่น หรือรับแจ้งเหตุฉุกเฉินจากแหล่งอื่น เกี่ยวกับระบบการแพทย์ฉุกเฉินเพื่อสื่อสาร ประสานการช่วยเหลือแนะนำการช่วยเหลือเบื้องต้นแก่ผู้ป่วย และหรือผู้พบผู้ป่วยฉุกเฉิน สั่งการและกำกับ การปฏิบัติ

การของหน่วยปฏิบัติการ และชุดปฏิบัติการ บนที่กข้อมูลการรับแจ้งเหตุและสั่งการประสานความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ เกี่ยวกับการปฏิบัติการการแพทย์ฉุกเฉิน

ปฏิบัติการฉุกเฉินก่อนโรงพยาบาล (Pre-hospital Emergency Medical Care) หมายถึง การปฏิบัติการฉุกเฉินตั้งแต่ที่เกิดเหตุ ระหว่างการนำส่งจนถึงสถานพยาบาลที่เหมาะสม

ปฏิบัติการฉุกเฉินในโรงพยาบาล (Hospital Emergency Medical Care) หมายถึงการปฏิบัติการฉุกเฉินในห้องฉุกเฉินของสถานพยาบาลโดยนับตั้งแต่การรับผู้ป่วยต่อจากการปฏิบัติการฉุกเฉินก่อนโรงพยาบาล จนผู้ป่วยพ้นภาวะฉุกเฉิน ตามศักยภาพของสถานพยาบาล

อาสาฉุกเฉินชุมชน (Community Emergency Volunteer) หมายถึง อาสาสมัครช่วยผู้ป่วยฉุกเฉิน ซึ่งมีความรู้และทักษะในการปฐมพยาบาลเบื้องต้น การช่วยฟื้นคืนชีพเบื้องต้น และการโทรแจ้งเหตุเมื่อเจ็บป่วยฉุกเฉิน

ผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responder : FR) หมายถึง ผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรผู้ปฏิบัติการฉุกเฉินเบื้องต้น (First Responder Curriculum) จากแหล่งฝึกอบรมที่คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินให้การรับรอง

เวชกรฉุกเฉินระดับต้น (Emergency Medical Technician-Basic : EMT-B) หมายถึง ผู้ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรเวชกรฉุกเฉินระดับต้น (Emergency Medical Technician Basic Curriculum) จากแหล่งฝึกอบรม ที่ คณะกรรมการการแพทย์ฉุกเฉินให้การรับรอง

เวชกรฉุกเฉินระดับกลาง (Emergency Medical Technician-Intermediate: EMT-I) หมายถึง ผู้ผ่านการศึกษาหลักสูตรเวชกรฉุกเฉินระดับกลาง (Emergency Medical Technician Intermediate Curriculum) จากสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรอง

เวชกรฉุกเฉินระดับสูง (Emergency Medical Technician-Paramedic : EMT-P) หมายถึง ผู้ผ่านการศึกษาหลักสูตรเวชกรฉุกเฉินระดับสูง (Emergency Medical Technician Paramedic Curriculum) รับรองจากสภามหาวิทยาลัย และจากสถาบันการศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการให้การรับรอง

พยาบาลกู้ชีพ (Pre hospital emergency nurse : PHEN) หมายถึง ผู้เป็นผู้ประกอบวิชาชีพการพยาบาลและผดุงครรภ์ และผ่านการอบรมหลักสูตรพยาบาลกู้ชีพ (Pre-Hospital Nurse Curriculum) จากแหล่งฝึกอบรมที่สภาการพยาบาลให้การรับรอง

แพทย์ฉุกเฉิน (Emergency Physician : EP) หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมและผ่านการฝึกอบรมและได้รับหนังสืออนุมัติบัตร หรือวุฒิบัตร ใน สาขาเวชศาสตร์ฉุกเฉิน (Emergency Medicine) ตามที่แพทยสภากำหนด

แพทย์ (Physician) หมายถึง ผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมตามที่แพทยสภากำหนด

